अध्याय २२ वा

६२ पान

१०९ श्लोक

" Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai."

॥ अथ भागवते येकादशस्कंदे ॥
॥ अध्या ॥ २५ ॥ श्लोक ॥ ८१ ॥ वो ॥
॥ वीयाटीका [illegible] यवं संख्या ॥
॥ ७८८ ॥ पा [illegible] ॥ बावण ॥

1122

" Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai."

२

ॐनमोंश्रीनाथपरब्रंम्हरूपेंनमं॥श्रीसद्गुलरामानंदायेनमं॥ॐनमोसद्गुरुखांबिष्टु
त्री। चौऱ्हासीलक्षपुतळ्यायंत्रीं॥नांचवीसीनीजतंत्रीं। प्राचिन्नदोरीस्वभावें॥१॥दो
रीयरीलिदिसोंनेदीसी। परीपुनत्यारूपेनांचवीसी॥वीचीत्र्यल्याघरवीक्षेसाहोसी॥अवी
द्येसीसर्वदा॥२॥तेयेंव्यापासीजेसी[illegible]॥तेंभुत्तनाचवेसीयारीती॥तेनाचवतीचैतन्य
शक्ती॥तुझ्याहातीवीनहस्तें॥३॥जे[illegible]चे तनीळ्होहातें। छुंबक्रखेळवीनीजसामर्थ्ये॥
तेवींतुंसक्रळभुतानें। नीजहस्तेंनाचवीसी॥४॥येसीसदानाचवीपरतंत्र। तऱ्हींअभीमा
नांचेंबळथोर॥सत्समाणोंनीदेहाकार।आम्हींस्वतंत्रम्हणवीती॥५॥आम्हींसर्क्षानत्र
तीज्ञाने।आम्हींकर्मसिद्धुशास्त्रकर्मकर्ते॥यीनरेंसुरेंवसमर्तें। येस्पाअभीमाणांनेंवादवी॥६॥

The Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai, joint project

2A

येवं देहाभीमाणांचेपणीहातें । वीसरोंणिआपुल्या अकर्तुत्वातें ।। स्वयेंपावलेकर्मबंधातें ।
जेवीं स्वप्नांचे रखेवीशं बाधि ।। ७ ।। स्वर्गीचदर्ले अनीशायेवीस । आनांउशरलेंनिसेस ।। तेविं
बंध मोक्ष देख । सत्सत्वें सुर्खमानिति ।। ८ ।। हेतुसें स्वावपुत्रीचित्कळा । मीथ्यासत्यें दावीसोळा
ळां ।। हा अनीशायें अगाधसोहळा । तु[illegible]ळितेकैनां ।। ९ ।। अचेतनीं चेतनेंधर्म । प्रतेक्ष वे
दावीसीतुं सुगमं ।। हें चीतुसें नकळे [illegible] कर्म अकर्ता ।। १० ।। अकर्तीचीतुं होसीकर्ता । हो
नसाना अकर्ता ।। हेतुस्वीरखांबसुत्र [illegible] वृथाक्रोध्हांसी ।। ११ ।। तुसी मायापाहोंजालों ।
तोंचीमायेपणेंग्रासीलेंतहवेता ।। असो तुजचीपाहों म्हणतां । तेहीसत्वीं मायेची ।। १२ ।। पेसें तुसें ता
खांबसुत्र । अकळनकळेगाचरीत्र ।। देखोंनेवुणीनीजसुत्र । भुतेंवीचीत्रनांचवीसी ।। १३ ।।
तुसेंनीं जगहोयेजाये । परीम्यां कळे हें गावें नोहे ।। येसातुसास्वरुपाहे । कोणें कायेलक्षावें ।। १४ ।।

Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai.

यापरी खेळु साद वीसी। सवेंचीऋ स्पोंभों मोडीसी॥ वीऋारमहत बीसांट वीसी। हें हींऋव आगांसी
नलुगलगेलें॥१४॥ याचेंमुख्यसुळलक्षण। तुसेंरुपे विया नऋळेओंथा॥ तुसीरुपाजाली यांपुर्णी।
अणीजनार्दनप्रगटेपैं॥१५॥ जनीं[illegible]नार्दन। तद्रुपहोयीजे आपण॥ हें मुळीचीनी
जखुण। तेथेंमीतुपणरीयेनां॥१६॥ मी[illegible]पणेंवीन प्रसीद्ध। जनजनार्दन भोज्ञानंद॥ स्याचेंरुपे
स्तवीशाद। श्रीभागवतग्रुथंवारवाणी[illegible]॥१७॥ तेथें येऋवीसाव्याचे अंती। वेदत्रैं ऋोंड लक्षण
स्यीती॥ ब्रंम्हयऋचीनीश्चीती॥ ऋहृ[illegible]स्थिती[illegible]वीनास॥१८॥ हें वेदार्थसार नीरोपण। येंऋवंठ
ध्वापावली खुण॥ ब्रंम्हयेऋ ऋोंपरीपुर्ण। हुंजेंनवीन संचऱ्छे॥२०॥ वेदवादें ब्रम्हयेऋ। स्यानुं
भवें नैसेंचीदेख॥ तरीज्ञानतसीजनलोऋ। ऋेवींतत्वें अनेऋबोल्लती॥२१॥ येचीअर्शां ऋेळा
गीज्ञान। उद्धवें स्वपें मांडीलाप्रस्ण॥ परीपोटालींळ भीन्न खुण। डगाचीश्री ऋस्णनसांवा॥२२॥

Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai.

मीजाल्तों जिभ्रंमसंपन्न। हे यैकतांमासें वचण॥ नीज र्‍हमांनीयेन्नश्रीक्रस्ण। मगहें दर
शणमज्ञुंकेचें॥ ७०॥ यैसीपाकांकुळतीजान। त्रांत्रापेवीनक्रशीत्रस्ण॥ तेवींचीयेकतांश्रीक्र
स्णवचन। सुरवसमाधान भोगीतु॥ ७१॥ तव क्रस्णांचे मणित्रानीक। उद्धव मींदायेयेक॥
मीथ्यावीयोगाचें दुरव। हें कैसेंतवं देरवप्रस्पासां[illegible]गे॥ ७२॥ बापीसावें प्रथायीं देरव। नत्वसंरव्या
सांगे प्रत्रस्पक॥ प्रक्रनीपुरस्यावीवेक। जन्ममरण येतकप्रकार॥ ७३॥ आत्मांयेकत्रीश्रे नेक।
त्रानीनत्वसंरव्यावीवेक॥ हें कैसें[illegible]॥ उद्धवदेरवपुसतु॥ ७४॥ श्लोक॥ ॥ उध्यउवाच॥ ॥
कतिनत्वानिविश्वेश संरव्यातान्यृषीभिप्रभो॥ नवैकादशपंचत्रीण्पार्वीमीतस्मुश्रुम॥ ॥ हि
रि॥ ॥ विश्वात्मकाविश्वेस्वरा। विश्वधारकाविश्वंभरा॥ विश्वसाक्षीवीस्वाकारा। विश्वसुंदराश्री
क्रुस्णां॥ ७५॥ तुजविश्वात्मक म्हणतां। जउमळीनयेक्रेदसीता॥ त्रात्ही म्हणासी प्रस्तांनता। याला

(८) ३

प्रभुताउपपादी ॥२१॥ जउ मळीनअसां नता । येमा येस्त वेहोतीत त्वेता ॥ मायेचा तुंनीयं
ना । हे अगाध्य प्रभुतापैं तुसी ॥२२॥ येसीया संबोधन द्वारा । नीव वोंणि स्वामी सारंगधरा ॥ त
त्वसंख्येच्या वीचारा । नीजनीर्धारा प्रभु सतु ॥२३॥ जे तपसामर्थ्ये समर्थथोरा । अनंत गनदृष्टे रषेश्व
रा ॥ साचित त्वसंख्या विचित्र । पृथक पृथक बोलती ॥२४॥ तत्वसंख्यापीयं प्रभुत । येकुनवीसां व्यां
अध्यायांत ॥ तुम्हीची नीरोपीला नवायां तासी प्रतां वसांगतु ॥२५॥ पुर्व श्लोक प्रपद ॥ ॥नवे
कादशापंचत्रीस ॥ ॥चौदा वेस्ष्मगौवीस नीरोपीपें । हे अगवीशा तत्वगणस्थि ॥ सांगित वीसा ने
गपार्णि । मज वो गुणिंनीश्चीत ॥२७॥ येसेत्व संख्येचा वीचार प्रकृतीपुरुशामहदअहंकार ॥
पंच माहाभुतें थोर । हा संख्याप्रकार नवांचा ॥२८॥ दाहा यींद्रीयें अकरावें मण । पंच वीशायेती
म्हीगुण ॥ हे अगावीशा संख्यागणन । स्वमुखें आपण नीरोपीलें ॥२९॥ यापरी गारुडध्वजीपती । नि

Joint project of the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai.

रीत

हे मुख्य तत्वें तुज सांगितलीं ॥ आतां ऋषेश्वराच्या युक्ती । येथ तुज प्रती सांगेन ॥३७॥ श्लोक ॥
केचित् षट्त्रिंशत् प्राहुः । रपरे पंचविंशति ॥ सप्तैके नव षट्केचित् चत्वार्येकादशापरे ॥ पंचै[illegible]
[illegible] सप्तदश प्राहुः षोडशैके त्रयोदश ॥ [illegible] तत्व संख्यानं मृषयो यद्विवक्षया ॥३७॥ टीका ॥
येथें तत्व संख्यामत वाद । ऋषीश्वरा[illegible] वादाचे शब्द । येथ विशद सांगेन ॥३८॥
येक म्हणे तत्वें सवीस । दुसरा म्हणे [illegible] हे बोलव्या नाहीं पेस । तत्वें पंचवीस नेम
स्त ॥३९॥ तीजा म्हणे तुम्ही येथ येके सन [illegible] वम न ॥ र तत्वें नेमस्त चीसात । येके चीव हुन
बोलतां ॥४०॥ येक म्हणे हें अमीन व । बोलत्तां न व्हे व्रतीमान व । छ्यथा बोलताची व्ह वल्ड व । तत्वें
नव नेमस्तें ॥४१॥ तव हा सांणी बोलीव्हा येक । सोपें सज्ञान जाल्हे लोक ॥ मीथ्या बहु तत्वें जल्प
क । तत्वें एकें नेमस्त ॥४२॥ येक म्हणे परीतें सरा । नेनां तत्व संख्या वीचारा ॥ तत्वें नेमींत्रीची

5

अक्रुरा ॥ बउबउसारा नक्रुरावी ॥ ४३ ॥ दुजा म्हणें तत्वेंवीचारा । नेणोंनथ रीती अहंक्रारा ॥ पु
सोंनीयाथोरथोरां ॥ तत्वें सत्रारा नेमस्त ॥ ४४ ॥ येकु म्हणे वीत्तनीळा । क्रोबेर्थ पीगळरुपाळा ॥
नक्रळेभगवंनाचीळीळा । तत्वें सोळा नेमस्ता ॥ ४५ ॥ आणीकु म्हणें याग वीनापारा । क्रोणपुसे
तत्ववीचारा । तत्वें नेमस्त चीनेरा । नीज तीर्थरामा क्रेवीं ॥ ४६ ॥ येकु म्हणें सांडा चातुरी । तत्वें
नेमस्त चीस्याहारी ॥ दुजा म्हणें यात्रा करा । तत्वें तीर्थाशें दोणीची ॥ ४७ ॥ तीजा म्हणें वा
जरल्लाक्र । क्रोणें थिरावें यान्वें सुख ॥ नीज तीर्थरां तत्वयेक्र । येक्रत्वा अनेंक्र तीर्थीशं ॥ ४८ ॥ यवें
मत्तपरंपरा एग नांमतीं । रुद्रोश्वरीं वांदे । ताःपु ॥ तुस्पा तत्ववादाचीनीश्रीती । क्रोणें पीयं
भुतीमाणांवी ॥ ४९ ॥ श्लोक ॥ ॥ गायंति पृथग्यायुष्मन् । इदनोंवरलु महसी ॥ ७ ॥ टीका ॥ ॥
तुंनीजात्मां परमेश्वर । तुज जाणां वया रुद्रोश्वर ॥ बेचौणीयुक्तीचे संभार । तत्ववीचार बोल

Joint project of the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai.

5A

ति॥८०॥स्वामीणें सांगीतलें तत्वयेक। रुसे स्वर बोळती अनेक॥ येचीवीरवीचें नी
ष्टंक। मज अवस्यक सांगावें॥८१॥एवं यां तत्वनीश्चयासी। मज सांगावा योग्य पहा
सी॥ येसावीन वीकल्प हृशीकेसी। उधवासी तें तुष्टला॥८२॥जें जें रुसेश्वर बोलती।
तें तत्वें सत्य होती॥ हें सर्व स्वज्ञा तें ... अर्थी हरी बोलले॥८३॥श्लोक॥ ॥
श्रीभगवानुवाच॥ ॥युक्तं च संति सर्वत्र ... बत ब्रह्मणां येथा॥मयां मादयामुद
ह्य॥वदतां किंनु दुर्घटं॥४॥टीका॥ ... चें पणीं मत्रें जें सें ज्ञान। तों तैसें करीत ब
व्याख्यान॥ याहेतु बोलती ब्राम्हण। तें सत्य जान उधवा॥८४॥जेरी अवयी मत्रें प्रमा
ना तरी कां करावें मत्त खंडण॥ उधवा तु येसें न म्हण। तें मी नीज खुण सांगेण॥८५

Joint project of the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai.

(6)

अयरयरीमासीमाया।जेहरीहरांनयेआया।।जेनांथीलेंबाढवेंनीयां।लोकत्रया
मुळवीलें।।१५।।ते मायाथेरोंणिंहोतें।लखेश्वर नीज मत्ते।।ओजोजेजेबोलेंलजेथें।तें
तेंतेंयथेउल्लससे।।१६।।ऐसे ब्रह्मदेवाचा सर्पाकार।हा लवेंतऊळ्मश्रींस्कोवर।।ज्यासीजे
साध्रमाकाल।सासीसाचार तोतै सा।।१७।।तेंथेंआत्मत्वयेकचीज्ञान।अरीकारीनीज
नीर्गुण।तेथेंनांनां नचाचें आख्यान।बोलो तोत्रीआमणमायापोगें।।१८।।ते मायेच्यामि
यकवीज्ञती।नांनांवागवाद स्वमती।।दासीवादस्थीती।।१९।।ये कूतुजप्रतीसांगें
पा।।२०।।श्लोक।। ।।नैतदेवं यथातत्वं।पदहेवाभिमतत्तथा।।एवंविवदता हेतु।शास्त्रेया
मेंदुरंसया।।१।।ओ।। ।।मासेमायेचेप्रबळबळ।तेणेंअभीमांनअतीसबळ।।
वाढउनीं युक्तीविवाछ।करीतीकोल्हाळवाग्वाद।।२१।।प्रबळशास्त्रअरनाभीमांन।

"Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai."

तुसेंवचननेंअप्रमांन॥मिबोलतोहेचिप्रमाण।पत्रवल्लंबमन्नेल्ठेसे॥५२॥सत्वरजत
मांदिगुणोसती।मास्रेमायेच्याअनंतशक्ती॥तेणेंगुणक्षोभेवेवादती।स्वमत्ताव्यासीअ
भीमानें॥५३॥श्लोक॥ ॥यासांव्यतिकराणाम॥इकल्पोवदतांपदं॥प्राप्तेशमदमेपैति।
वादस्तदनुशाम्यति॥१॥टीका॥ ॥[illegible]मान॥वीकल्पउपजवीगहन॥वीकल्पें
युक्तीचे[illegible]॥ळनेकरीआपणप्रती[illegible]॥सांडीलांगुणक्षोभवीळास।रजतमांचा
हायेहराश॥सत्ववृत्तीचानीजप्रकाश[illegible]सहासमंदमांचा॥५४॥शमदमांचेनीज
वृति।संकल्पवीकल्पेंसीजाती।वादअती[illegible]उपरमति।जेवींसुर्यप्रतीअंधारें॥५५॥
सर्वकज्ञातेजेक्रोहोती।तितेनांनांतत्वाचेतत्वोक्ति॥स्वयेंवीकुंचुजानती।येकतुजप्रतीसां
गेन॥५६॥श्लोक॥ ॥परस्परानुप्रवेशात॥त्वानांपुरुषर्षभ॥पोर्वापर्यप्रेसंखेंख्यांनंयथावक्तु

व्यवथा१

Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai: Joint project of the

वीविक्षिनं ॥६८॥ दीक्षा ॥ ॥गुलपासीशास्त्रपाग ॥ कोरोंणीसाधीलीनीजनीष्टा ॥ ये कउर्द्धचा
पुरुशश्रेष्टा ॥ श्रीयेवरीष्टा ॥ श्रेयात्रमां ॥६९॥ तत्व गुणाणेचैजेंल्ठे रव ॥ येकाचें थोडें येकाचें अधी
क ॥ हा अनुप्रवेशवोळख ॥ येका माजीये [illegible] वा ॥७०॥ तत्चापासोंण्पिंतत्येंहाति ॥ कारण
रुपें कार्यीचिस्थिति ॥ अंतीनेयीठलयें [illegible] तत्वें सतीउथ वा ॥७१॥ पुर्वस्थीतीजेंजेंका
रण ॥ मापासोनीउपजें तेंकार्य [illegible] जाण [illegible] कारणाचें लक्षण ॥ तत्वरीचक्षण बोलती ॥ ७५
येयेंवस्त्याचें जेंमनोंगत ॥ तेसीतत्वसं [illegible] ॥ कार्य कारणयेकगणीन ॥ तत्वसंख्यानेथ
थाउरीचा ॥७२॥ येक ने कार्य आणी कारण ॥ गणीनात्राणीतिभीन्नभिन्न ॥ नेथेंसंख्या अधी
कुज्ञान ॥ होये गणणा उद्भवा ॥७४॥ येवंकार्य कारणभीन्नभीन्नें ॥ तत्वसंख्याथोडीबहुतहोणें ॥
हे तत्व संख्याचीलक्षणें ॥ तुजसुलक्षणेंसांगीतली ॥७५॥ येचीवीरवीचीउपपती ॥ स्वपेंसांगता

Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai.

हे श्रीपती। कार्य कारण नीज युक्ती। उद्धवाप्रती नीवाडें।।७६।। श्लोक।। ।।एकस्मिन्नपि दृश्यं
ते। प्रविष्टानि तराणि च।। पूर्वस्मिन्वा परस्मिन्वा। तत्वे तत्वानि सर्वशः।।१।। टीका।। ।।आकाशा
पासोनी वायो जाला। तो गगनां वेगळा नाहीं गेला।। वायो पासोनी अग्नी जाला। तेथें प्रवेशु
आहाला दाहीला।।७७।। अग्नीपासोनि [illegible] मा जीती हीं चार हीवासु।। जळापासों
नी पृथ्वीचा प्रकाशु। तीमाजि प्रवेशु पौ [illegible] तैसें कार्य आणी कारण। परस्परें भीन्न जान
जेवीं लेणें आणी सुवर्ण। वेगळेपण नाये [illegible] जेवीं तंतु आणी पट। दोन्हीं ही सतीये कवा
ट।। तैसीं कार्य कारणां सगट। दीसे पष्ट अ [illegible] नये।।८०।। सा खरेंची नारेळें केळी। परीसा
कर त्यानां हीं मुकली।। तैसीं कारणेंची कार्य जाली। असतां संचली कारणत्वें।।८१।। जे वी आ
पृथ्वीचा पींड। महादी पींड अनेक मोड।। हो ना घडे गाडु गेडुदंड। मृतीका चि भांड सर्वामा

(8)

जी ॥ ७५ ॥ तेवी कारणि कार्य वीरोळु । कार्यासी कारण तेंचि प्रकाशु ॥ हा परस्परा तुं प्रवेशु ।
अन्पें न्यावीळासु अरवंउत्थें ॥ ७६ ॥ येवं कार्य आणि कारण । होये मीन्न आनीअमीन्न । तेणें
तत्वसंख्या लक्षण । घडे ज्ञानतुन्याधिक ॥ ७७ ॥ श्लोक ॥ ॥ पौर्वापर्य मीनोमीषां प्रसंख्या
नमभिप्सतो । येथा वी वीळ्ळेयङ्ङ्रं [illegible] क्ती तं न वान ॥ १ ॥ टीका ॥ ॥ म्यां सांगी
तलीं तैसी ज्ञान । तत्वसंख्या अधिक [illegible] आवया हे चिकारेषा । वत्याचीज्ञान वीव
क्षा ॥ ७८ ॥ जैसें ज्यासी असे ज्ञान । तैसा [illegible] स पत्नामीमान ॥ तैसें तैसें तत्वव्याख्या
न । रुषेश्वर ज्ञाण बोल्लती ॥ ७९ ॥ जो बोलि ज्यामत युक्ती । तें तें घडे या मत्र संमति ॥ हे मीं
जाणें सर्वज्ञ श्रीपती । याळागी मायुक्ती मिहीं माणी ॥ ८० ॥ जे बोल्लीले रुषीजन । सवीसत
त्ववीवचन ॥ उधवा तुज मीं सांगेंण । सावधान अवधारी ॥ ८१ ॥ श्लोक ॥ ॥ मणांदीवीद्या

Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai.

(४१)

सुरूस्प। पुरूषस्पात्मवेदनं॥ स्वतोनसंभवादन्प। स्तत्वतो ज्ञानदोभवेत॥७०॥ रीझा
॥ ॥ प्रज्ञाति पुरुष महतत्व ये थें। अहंकार आणी महाभुतें॥ यीद्रीये वीषय समवेतें। ये
तत्वें नीश्चीतें पंचवीस॥८१॥ येथें पुरु[illegible]पीमीत्र। जीउ वेगळा गणु निज्ञान॥ तत्व
संख्यागणणा। केलें संपुर्ण सवीसां॥ [illegible] ॥ [illegible] याभीन्न त्याचे कारण। अनादी अवीद्येस्त
वजाण॥ घेवोंपी वेग्गा देहाभीमान॥ [illegible] ह्रुद[illegible] जाले॥७१॥ अहंकृतेंपणां चारखगवे
पुन तेवें आंगी वाजे पुण्यपाप॥ वीसर[illegible] [illegible] व[illegible]पा विषयेंजोंलुससवाढवितां॥८५॥ लागले
ब[illegible]नचे बंधन। नकर्खे कर्मपापछेदन॥ त्याच्या उद्धारा आगी ज्ञान। ज्ञानदातासर्वरूस्वस्वे
र॥८६॥ गुरु द्वारापाविजे ज्ञान। तेथेंयीश्वराचा भार कोणा॥ येथें ईश्वर रूपे वीन [illegible] सद्गु
रूमेरेनां॥८७॥ जालीयांसद्गुरुप्राप्ती। ईश्वरस्वरूपेवीन नघडेमकी॥ सद्गुरु तोचीयीश्वरमुर्ती

ज्ञान

Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai.

वेदशास्त्रार्थसंमत ॥ ९४ ॥ गुरु ईश्वरा भीन्नपण । देखे तो नागवचा आपण ॥ यवं पीश्वरानुं
(१) ग्रहे ज्ञान । ज्ञानसंपन्न होये जिउ ॥ ९५ ॥ गुरुपणें सांगीतले ज्ञान स्थिति । ईश्वररूपे विनविती ॥
गसावे नासाधकांप्रती । जाणनीश्चीत उदना ॥ ९६ ॥ जीउ अल्पामक ईश्वर नीयंता । जीउ अ
ज्ञान तो ज्ञानदाता ॥ जीउ परीछिन्न येकदेशीता । ईश्वर सर्वथा सर्वज्ञ ॥ ९७ ॥ जीउ हिन दीन
अज्ञान । ईश्वर समर्थ सर्वज्ञ ॥ जीव मसीदेह कर्मबंधन । ईश्वर तो जान नीष्कर्मु ॥ ९८ ॥ ए
वं ईश्वरस्वरुपेन । जीवासी प्राप्त होये ज्ञान ॥ याकारणें गीईश्वरा होउन । जीव भीत्र या हेतु ॥ १०० ॥
म्हणासी करीतां कर्माचरण । जीवासी प्राप्ती होयी उज्ञान ॥ हें सर्वथा न घडे जान । जउत्वपण
कर्मासी ॥ १ ॥ कर्मासी जउत्व नांही चीता । कर्मक्रीयेचा यीश्वर ज्ञाता ॥ यीश्वर कर्मफळ[illegible]ता । दा
कर्माचे तवीता ईश्वर ॥ २ ॥ जीवासी ज्ञान सायोज्यता । कां स्वर्ग भोगफळ दाता ॥ अथवा ई

Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai.

(१४)

हल्लोक्षीवर्त्तनां। जी। वासीनत्वतां ईश्वरु ॥४॥ यापरी अवस्पजाण। जीउ ईश्वर ऐसी तांमी
त्र ॥ तत्वें सवीस संपुर्ण। बोलीलें श्रां ल्मण याहेतु ॥५॥ पंचवीस तत्वांची ऐक्यता। तेजीवेश्वरा
चीत्रैभ्पना ॥ तेंही सांगेण मी आतां। या [illegible] ासम त्र ॥५॥ श्लोक ॥ ॥पुरुषेश्वरेत्र नैव
मज्य लक्षणपर्षीप ॥ तंदन्यकल्पना पार्या । [illegible] र्गुण ॥११॥ टीका ॥ ॥जीवेश्वराची ऐक्य
ता। सहजचीअसे स्वभावता ॥ तर्येअनु [illegible] ातों। नरोघे सर्वथा नीश्चीत ॥६॥ स्वभावें
पाहातां दर्पण। येआचें देखीजे दोनी प [illegible] ीधा नव्हेची आपण। यापरी ज्ञान जीवशी
व ॥७॥ अज्ञान प्रती बिंबजीव। त्याचा द्रष्टा तो सदाशीव ॥ तरही ऐक्यतेचें जैवैभव। तोनी लं
स्वभाव मोडेना ॥८॥ जेवी दर्पणामाजी आपण। ते विजीव रूपे सीवची ज्ञान ॥ दोन्हीचे तनत्वें
समांन। तेंही लक्षणा अवधारीं ॥९॥ जेसी त्रिष्टाक्षीजे आपण। तेचीप्रती बींबी दीसे ज्ञान ॥८

योर ३

(10)

तेवीं ईश्वर सत्ता सचेतपण। गमनागमन जयासी॥११॥ जेणें स्वरूपें असे आपण। तद्रूप प्रती
बींब दीसे जान॥ ते यीश्वर संपुर्न। असे अछिन्न जीवा माजी॥१२॥ जे सा अर्कीरा रवा सां
क्री ळला। तन्हीं अलीपपणें असे संचला। तेवीं जीव शीव भावो आला॥ परी नाहीं सुकला नीज तत्वा
॥१३॥ आशंका॥ ॥होआ जीव शीव दोन्ही येका तन्ही येकु मळीन येकु चोरव॥ स दोरव आणीनी
दोरव। हे दीसे रव क्रांदी सती॥१४॥ थीळुर प्रतीबीब ळास दीता॥ सा प्रतीबीबा आंगी सर्वथा॥
थीळु शेचे मळ पाहातां। दीसती तत्व ताळा थ। तें ची नीर्मळु भींपाहा तां देंगी। बींब प्रती
बींब नीयागी॥ सर्वथा मळु नलगे आंगी। उभय भागी वीषुध॥१५॥ आरीस्या आंगीं विकळे म
ळ। संबंधे बेसचे वहु आळ॥ तें वीं प्रतीबीबा आंगी केवळ। दीसती प्रबळ जाड्ये से॥१६॥ तो म
ळ जैं पडे फेडावा। तें आरीसा साहाणें नोडावा॥ परी बींब प्रतीबींब केव्हां। साहाणें थिरावा हें बो

10A

ळोंनये ॥१८॥ तेवींसद्दोख आनीं नीर्दोख । ह्मे व छत्रवी ध्याहे देख ॥ जीउ षीउ उभय ताचो ख
नी सनीर्दोख नीजरूपें ॥१९॥ पाहातां सुवर्णीं स्फटिकु जैसा । जे रंगी ते वी ळाटीसे ह्या ऐसा ॥ स्वयें
अळीप्त जैसा तैसा । जीउ स्वभाव सा तैसा नि ॥२०॥ जीउ स्वयें ची । स्वरूप । जें गुणीं मीळे दीसेत दु
प । परी गुणदोशा पुण्यपाप जि वासी अ[illegible] ॥२१॥ प्रतेक्ष प्रतीबीबीं मीथ्यत्व । दीसेनी
नबींबाचीयेसत्ता । तेवीं जीव शीवा चि[illegible] ज्ञान तत्वता नानी श्चीत ॥२२॥ जीव शीवाचें ऐ
क्यपण । तें पंचवीसां माजी ज्ञान ॥ ये [illegible] त्वें [illegible] पा । शा । तें ची पुर्ण पंचवीसावा ॥२३॥ अ[illegible]
ज्ञा ॥ ॥ जीवशीवाचे ऐक्यपण । ये संज्ञा ज्ञान [illegible] ज्ञान । ऐक्याचें पर्येग्यान । या माजी ज्ञान उपज
लें ॥२४॥ तें ज्ञान त्वचत्रे गीळाशतां । पंचवीस सवी स ज्ञान कथा । दोन्हीसं मतें होती वृथा । ऐसें
सर्वथा न म्हणावें ॥२५॥ ऐथ मुळींचें नीरोपण । क्रोध्री चा अंती ळचरण । ज्ञानतें प्रकृतीचा गुण ।
त्यासी वेगळे पण असेना ॥२६॥ सगुण कर्मा चा आरवट परा । प्रपंच अज्ञानें व्यारा । ज्ञानें अ

Joint project of the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

मूळ प्रत पाहण्यासाठी संपर्क

इतिहासाचार्य वि.का. राजवाडे संशोधन मंडळ, धुळे
राजवाडे पथ, गल्ली नं. १, धुळे-४२४००१ (महाराष्ट्र)
दूरध्वनी क्रमांक (०२५६२) २३३८४८
Email ID : rajwademandaldhule@gmail.com